

ΔΕΛΤΙΟ ΤΥΠΟΥ

Αθήνα 5/08/2019

Η ΠΡΟΒΛΕΨΗ ΑΣΥΜΒΙΒΑΣΤΟΥ ΠΟΥ ΕΠΙΦΕΡΕΙ ΑΥΤΟΔΙΚΑΙΗ ΕΚΠΤΩΣΗ ΤΩΝ ΝΥΝ ΥΠΗΡΕΤΟΥΝΤΩΝ ΜΕΛΩΝ ΤΗΣ ΔΙΟΙΚΗΣΗΣ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΜΟΥ

ΑΡΘΡΟ 101 ΤΟΥ ΝΟΜΟΣΧΕΔΙΟΥ «ΡΥΘΜΙΣΕΙΣ ΤΟΥ ΥΠΟΥΡΓΕΙΟΥ ΕΣΩΤΕΡΙΚΩΝ ΚΛΠ.»

Στη σημερινή έκτακτη συνεδρίαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού ομόφωνα εκδόθηκε η κάτωθι απόφαση:

Σε νομοσχέδιο με τίτλο «Ρυθμίσεις του Υπουργείου Εσωτερικών, διατάξεις για την ψηφιακή διακυβέρνηση και άλλα επείγοντα ζητήματα» που κατατέθηκε όλως αιφνιδιαστικά αργά το βράδυ της Παρασκευής 2-8-2019 και εισάγεται άμεσα προς ψήφιση στην Ολομέλεια της Βουλής, (εν μέσω θερινών διακοπών), περιέχεται διάταξη (άρθρο 101) και θεσπίζεται νέο είδος ασυμβίβαστου¹, που έχει ως αποτέλεσμα την αυτοδίκαιη πρόωρη παύση της Προέδρου, Αντιπροέδρου και πολλών άλλων εκ των μελών της Επιτροπής Ανταγωνισμού και Διευθυντικών Στελεχών αυτής.

Η εν λόγω διάταξη εισάγεται με τη διαδικασία του επείγοντος, χωρίς να συντρέχει λόγος επείγοντος και χωρίς προηγουμένως να ζητηθεί η γνώμη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, όπως απαιτείται σύμφωνα με τα άρθρα 14 παρ. 2 και 23 παρ. 2 Ν. 3959/2011.

Περαιτέρω, η διάταξη αυτή, προσδίδει αναδρομικότητα στο ασυμβίβαστο και ως εκ τούτου, είναι καταφανώς αντίθετη με το Ενωσιακό Δίκαιο, με τη νομολογία του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ) καθώς και με το Σύνταγμα και το εσωτερικό δίκαιο.

¹ Το οποίο συνίσταται στην οποιασδήποτε μορφής κατοχή θέσης ή ανάθεση καθηκόντων ή απόσπαση ή άλλη απασχόληση στο γραφείο του Πρωθυπουργού, της Γενικής Γραμματείας Πρωθυπουργού, στο γραφείο (ή πολιτικό γραφείο)μέλους της Κυβέρνησης, Γενικού ή Ειδικού Γραμματέα, στη Γενική Γραμματεία της Κυβέρνησης για διάστημα πενταετίας προ του διορισμού στην Αρχή Ανταγωνισμού.

Συγκεκριμένα, ειδική πρόβλεψη εισήχθη πρόσφατα με την Οδηγία 1/2019 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου (σκέψη 17 και άρθρο 4 παρ. 3 και 4), όπου ορίζεται ότι για τον σκοπό «της εξασφάλισης της λειτουργικής ανεξαρτησίας των Εθνικών Αρχών Ανταγωνισμού και της προστασίας τους έναντι εξωτερικών παρεμβάσεων ή πολιτικών πιέσεων δυνάμενων να θέσουν σε κίνδυνο την ανεξάρτητη αξιολόγησή τους για τα θέματα των οποίων επιλαμβάνονται», η εθνική νομοθεσία θα πρέπει εκ των προτέρων να ορίζει τους λόγους παύσης των προσώπων που λαμβάνουν αποφάσεις από την ΕΑΑ (δηλ. των μελών της Διοίκησης αυτών) και επίσης εκ των προτέρων να ορίζει σαφείς και διαφανείς κανόνες και διαδικασίες για την επιλογή, την πρόσληψη ή τον διορισμό των εν λόγω προσώπων.

Η εν λόγω Οδηγία δεν έχει μεν ακόμη ενσωματωθεί στο εθνικό δίκαιο, είναι γνωστό όμως ότι βάσει της αρχής της υπεροχής του Ενωσιακού δικαίου, το οποίο υπερισχύει οποιασδήποτε αντίθετης διάταξης του εσωτερικού δικαίου και η εκάστοτε Κυβέρνηση υποχρεούται να το εφαρμόζει διότι, διαφορετικά, τίθεται σε εκκίνηση από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή διαδικασία παράβασης και επιβολής κυρώσεων κατά του κράτους-μέλους που το παραβιάζει.

Η ως άνω Οδηγία είναι απόρροια της νομολογίας του Δικαστηρίου της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΔΕΕ), το οποίο στην υπόθεση C-288/12 (σκ. 54-55 και 61) έκρινε ότι η εισαγωγή διάταξης νόμου που οδηγεί σε πρόωρη παύση της θητείας, χωρίς την πρόβλεψη μεταβατικής διάταξης που να εξασφαλίζει την ολοκλήρωση της θητείας των μελών των ανεξάρτητων αρχών αντίκειται ευθέως στο Ενωσιακό Δίκαιο. Αντίστοιχη επιχειρηματολογία ανέπτυξε το ΔΕΕ και στην υπόθεση C-619/18 αναφορικά με την πρόωρη παύση εθνικών δικαστών, εφαρμοζόμενη κατ'αναλογία.

Αυτός άλλωστε είναι και ο λόγος, δηλαδή η υποχρέωση συμμόρφωσης του εθνικού νομοθέτη προς τη νομολογία του ΔΕΕ, για τον οποίον, όταν θεσμοθετήθηκε το όριο ηλικίας ως προς τα μέλη της Διοικήσεως της Αρχής Ανταγωνισμού (ν. 4364/2016, άρθρο 282 παρ.1β), και επειδή ο τότε Πρόεδρος είχε ήδη συμπληρώσει το προβλεπόμενο όριο ηλικίας (73 ετών), προστέθηκε στον ίδιο νόμο μεταβατική διάταξη (τελευταίο εδάφιο της ως άνω διάταξης), σύμφωνα με την οποία η νέα ρύθμιση δεν εφαρμόζεται για τα ήδη υπηρετούντα μέλη της Επιτροπής Ανταγωνισμού, μέχρι τη λήξη της θητείας τους (όχι αναδρομικότητα).

Αντίστοιχη αντιμετώπιση έγινε και για τον προηγούμενο Αντιπρόεδρο της Αρχής Ανταγωνισμού, τον οποίον καταλάμβανε η ρύθμιση για το ασυμβίβαστο της ιδιότητας μέλους της Αρχής Ανταγωνισμού λόγω στενής συγγένειας ή συζυγικής σχέσης με βουλευτή ή Εύρωβουλευτή ή μέλος της Κυβέρνησης (ν. 4364/2016, άρθρο 282 παρ.1γ). Μετά και από σχετική παρέμβαση της αρμόδιας Επιτροπής Ανταγωνισμού της ΕΕ προς τον τότε Υπουργό Οικονομίας και Ανάπτυξης, η διάταξη δεν εφαρμόστηκε για τα ήδη υπηρετούντα μέλη της Αρχής Ανταγωνισμού, τα οποία παρέμειναν μέχρι τη λήξη της θητείας τους.

Σημειωτέον ότι η διάταξη του άρθρου 36 του προς ψήφιση ν/σ για το Επιτελικό Κράτος: Οργάνωση, λειτουργία και διαφάνεια της Κυβέρνησης, των Κυβερνητικών Οργάνων και της

Κεντρικής Δημόσιας Διοίκησης, που προέβλεπε αντίστοιχο ασυμβίβαστο των Υπηρεσιακών Γραμματέων των Υπουργείων για μία πενταετία τελικά αποσύρθηκε.

Επίσης, η αναδρομικότητα της επίμαχης διάταξης(καταλαμβάνει και τα υπηρετούντα μέλη και στελέχη της επιτροπής) η οποία έχει ως αποτέλεσμα να διακόπτεται αιφνιδιαστικά και βίαια η θητεία για την οποία είχαν επιλεγεί και διοριστεί, παραβιάζει το Σύνταγμα και τις αρχές του εθνικού δικαίου, για τους εξής λόγους:

α) Παραβιάζει την αρχή της ανεξαρτησίας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η οποία κατοχυρώνεται συνταγματικά, παρότι η ίδια η αρχή δεν ιδρύεται από το Σύνταγμα, αφενός διότι ειδικά η Επιτροπή Ανταγωνισμού προστατεύεται και κατοχυρώνεται, ως εθνική αρχή ανταγωνισμού, από το δίκαιο της ΕΕ και, αφετέρου, διότι γενικά η ανεξαρτησία των μη συνταγματικά κατοχυρωμένων ανεξαρτήτων αρχών προστατεύεται ως απόρροια θεμελιωδών αρχών του κράτους δικαίου, κάτι που και ο κοινός νομοθέτης έχει αναγνωρίσει, επεκτείνοντας την εφαρμογή εγγυήσεων του άρθρου 101Α του Συντάγματος και σε μη συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές όπως η Επιτροπή Ανταγωνισμού. Στοιχειώδες και εκ των ουκ άνευ στοιχείο ανεξαρτησίας των ανεξαρτήτων αρχών είναι η εγγύηση ολοκλήρωσης της θητείας των μελών τους, η παύση της για κανέναν άλλο λόγο και με κανέναν άλλο τρόπο (ούτε καν από το νομοθέτη) δεν είναι επιτρεπτή, παρά μόνο για τους λόγους και με τη διαδικασία που προβλέπονται σε νόμο που ίσχυε κατά το χρόνο διορισμού τους. Πρόκειται, επομένως, για μια ειδικότερη έκφανση της απαγόρευσης αναδρομικότητας των νόμων, καθότι παραβιάζει την αρχή της ανεξαρτησίας των ανεξαρτήτων αρχών. Η αναδρομική διάταξη νόμου που έχει ως αποτέλεσμα την παύση μέλους ανεξάρτητης αρχής για κώλυμα ή οποιονδήποτε άλλο λόγο που δεν προβλεπόταν στο νόμο κατά το χρόνο του διορισμού του δεν είναι συνταγματικά ανεκτή καθότι παραβιάζει την αρχή της ανεξαρτησίας των ανεξάρτητων αρχών.

β) Παραβιάζει τις επίσης, και για τους ίδιους λόγους, συνταγματικά κατοχυρωμένες αρχές της συνέχειας των ανεξαρτήτων αρχών –ειδικότερη έκφανση της, συνταγματικής περιωπής, αρχής της συνέχειας της δημόσιας υπηρεσίας– και της αποτελεσματικότητας της δράσης τους. Η βίαιη και αιφνιδιαστική διακοπή της θητείας πλειστων μελών και στελεχών της Επιτροπής Ανταγωνισμού, στα οποία μάλιστα περιλαμβάνεται η Πρόεδρος και η Αντιπρόεδρος της, θα έχει ως συνέπεια τη διάρρηξη της συνέχειας του έργου της και τη διακοπή, με κίνδυνο ματαίωσης, της εξέτασης σοβαρών υποθέσεων μεγάλου οικονομικού και κοινωνικού ενδιαφέροντος, για κάποιες εκ των οποίων μάλιστα επίκειται η έκδοση αποφάσεων, και πάντως στην καλύτερη περίπτωση η σοβαρή καθυστέρηση των υποθέσεων αυτών, δεδομένου ότι, μέχρι το διορισμό νέων μελών και για άδηλο χρονικό διάστημα, η Επιτροπή δεν θα διαθέτει τη νόμιμη απαρτία πέντε (5) τουλάχιστον μελών για να συνεδριάζει νομίμως και να εκδίδει αποφάσεις, θα πρέπει να ανατεθούν και να συζητηθούν εκ νέου συγκεκριμένες σοβαρές υποθέσεις λόγω της έκλειψης Προέδρου, Αντιπροέδρου και του κληρωθέντα Εισηγητή (άρθρο 15 παρ. 7 του ν. 3959/2011), με αποτέλεσμα να υφίσταται προφανή και σοβαρή βλάβη το δημόσιο συμφέρον, τόσο λόγω των καθυστερήσεων που θα προκύψουν στην εφαρμογή της νομιμότητας σε ευαίσθητους τομείς της αγοράς όσο, επίσης, και λόγω της καθυστέρησης, ή ακόμα και ματαίωσης (π.χ. σε υποθέσεις που επίκειται παραγραφή) της είσπραξης των προστίμων που επιβάλλονται υπέρ του Δημοσίου στις υποθέσεις που η Επιτροπή διαπιστώνει παραβάσεις..

Τέλος, είναι προφανές ότι πρόκειται για καθαρά φωτογραφικό, «ατομικό» νόμο, ο οποίος καταλαμβάνει συγκεκριμένα πρόσωπα και αφορά αποκλειστικά και μόνο τη Διοίκηση της Επιτροπής Ανταγωνισμού, έναντι όλων των άλλων, συνολικά άνω των είκοσι (20) Ανεξάρτητων Αρχών που λειτουργούν στο Ελληνικό Κράτος, επιβάλλοντας έτσι δυσμενή – διακριτική μεταχείριση σε βάρος της και παραβιάζοντας έτσι και τις συνταγματικές αρχές της ίσης μεταχείρισης του άρθρου 4 του Συντάγματος, της αρχής της αναλογικότητας του άρθρου 25, αλλά και του άρθρου 101^Α παρ. 2 του Συντάγματος για τις Ανεξάρτητες Αρχές αναλογικά εφαρμοζόμενου, σύμφωνα με τη ρητή πρόβλεψη του άρθρου 12 παρ. 3 του ν. 3959/2011.

Οι ως άνω κανόνες και αρχές του Ενωσιακού Δικαίου, της νομολογίας του ΔΕΕ και του Συντάγματος, πρέπει να εφαρμόζονται απαρέγκλιτα από ένα Κράτος Δικαίου, διότι άλλως, η εκάστοτε Κυβέρνηση θα μπορούσε, με μία αιφνιδιαστική διάταξη νόμου, όπως εν προκειμένω, να κηρύσσει έκπτωτα εκείνα τα πρόσωπα που για κάποιο λόγο δεν είναι αρεστά σε αυτήν.

Κατά τη διάρκεια της θητείας της νυν διοίκησης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, η περάτωση των υποθέσεων προχωράει με ταχείς ρυθμούς. Επιπλέον, εκδόθηκαν αποφάσεις επί σημαντικών υποθέσεων, με μεγάλο κοινωνικό και οικονομικό ενδιαφέρον, χωρίς ουδέποτε μέχρι τώρα να αμφισβητηθεί από κανέναν η αμεροληψία και η αντικειμενικότητα των μελών της.

Επομένως, η προσπάθεια που γίνεται να αποδοθεί ο χαρακτηρισμός του “κομματικού προσώπου”, σε όποιον παρείχε τις επιστημονικές υπηρεσίες του στο γραφείο του Πρωθυπουργού ή Υπουργών και μάλιστα σε βάθος πέντε ετών και ότι αυτό και μόνο αρκεί για να δημιουργήσει υπόνοιες κομματικής επιρροής και έλλειψης αμεροληψίας και ακεραιότητας, όπως αναγράφεται στην αιτιολογική έκθεση της επίμαχης διάταξης, είναι μια θέση αυθαίρετη και αόριστη, η οποία δεν έχει ούτε νομικό έρεισμα ούτε και καμία λογική.

Όλα τα μέλη της Επιτροπής θεωρούμε ότι η αμφισβήτηση της αμεροληψίας και της ακεραιότητάς μας είναι ιδιαίτερα προσβλητική και δυσφημιστική για τα πρόσωπά μας και εκφράζουμε προς τούτο την έντονη ενόχλησή μας, διότι από την έναρξη της θητείας μας μέχρι σήμερα ουδέποτε, με τη γενικότερη συμπεριφορά μας ή με τις αποφάσεις μας, δώσαμε δικαίωμα ή επιτρέψαμε να δημιουργηθούν τέτοιες εντυπώσεις.

Κατόπιν των ανωτέρω, ζητούμε να αποσυρθεί η διάταξη του άρθρου 101 του ν/σ, άλλως να προστεθεί μεταβατική διάταξη (ως τελευταίο εδάφιο), στην οποία να προβλέπεται ότι «για τα ήδη υπηρετούντα μέλη της Διοίκησης της Επιτροπής Ανταγωνισμού, δεν εφαρμόζεται η ρύθμιση των προηγούμενων εδαφίων, μέχρι τη λήξη της θητείας τους». Ομοίως και για τον Γενικό Διευθυντή ή Προϊστάμενο Διεύθυνσης.